

Erfgoedcel Mijn-Erfgoed

Leen Gos

Eigen participatief project:

Naam project: Erfgoedradar
Organisatie: Erfgoedcel Mijn-Erfgoed
Aanspreekpunt: Leen Gos
Website: www.erfgoedcelmijnerfgoed.be

Model Nina Simon: *co-creative*

Hoe is het idee voor dit project gegroeid?

We zijn gestart vanuit het 'omgevingsboek' dat leerkrachten lager onderwijs (2de graad) (verplicht) aanmaken voor het verkennen van de directe omgeving van de school. Is het niet boeiender als het uitwerken van het omgevingsboek samen gebeurt met de leerlingen en er op die manier samen een omgevingsboek gecreëerd wordt?

Wat is een omgevingsboek?

In een omgevingsboek belanden niet alleen de erfgoedgerelateerde aspecten van een schoolomgeving, maar ook alle andere interessante 'situaties' in de omgeving: verkeerssituaties, handel en nijverheid, openbare gebouwen, landschap, bewoning en verbindingen, milieu ... Een omgevingsboek vormt zo een onuitputtelijke bron voor geïntegreerde wereldoriëntatie (en misschien ook andere lessen!). Indien deze informatie ook digitaal wordt bijgehouden, wordt het voor de leerkrachten gemakkelijk om

dit omgevingsboek steeds up-to-date te houden. Omgevingsgericht leren is zo makkelijk te integreren in de lessen van alle dag.

De omgevingsboeken die de leerlingen aanmaken met de leerkracht in het kader van de Erfgoedradar focussen hoofdzakelijk op de lokale geschiedenis van de onmiddellijke omgeving van de school.

Hoe heb je het project aangepakt? Wie werd betrokken en welke fasen zijn er in het project?

In het voorjaar 2011 werd een folder verspreid naar de lagere scholen in de Mijnstreek, en startte de communicatiecampagne via onze website. Sinds 2011 kunnen het 4de, 5de en 6de leerjaar van het lager onderwijs uit de Mijnstreek samen met de Erfgoedcel Mijn-Erfgoed een Erfgoedradar opstellen. Dat wil zeggen dat een klas, samen met de erfgoedcel, op speurtocht gaat naar sporen uit het verleden in en rond de school, en die onder begeleiding van erfgoedkenners verwerken in een album.

Mogelijk verloop van het project

1. Een kennismaking aan de hand van de vraag 'Wat is erfgoed?'. Leerkrachten en leerlingen worden gesensibiliseerd.
2. Als de leerlingen weten waar ze op moeten letten, worden ze 'speurders': in een goed afgebakende periode (bv. een aantal halve dagen) screenen ze samen met hun leerkracht de buurt op interessante (erfgoed)situaties in de omgeving van de school en stellen zo een inventaris samen.
3. De Erfgoedcel kijkt, eventueel samen met de lokale heemkring, de inventaris na.
4. Verwerking van de verzamelde gegevens in andere vakken. Eventuele overdracht van de inventaris aan de lokale bibliotheek.

Wat waren de hoogtepunten en de dieptepunten?

- Het is een interessante methodiek, die veel vrijheid geeft. Maar dat kan ook een valkuil zijn.
- Tussen 2011 en 2013 is de Erfgoedradar toegepast in 7 (van de 70) lagere scholen van de Mijnstreek.
- Het is een uitdaging om leerkrachten zelf eerst te sensibiliseren over alle types van (lokaal) cultureel erfgoed.
- De ervaringen zijn wisselend positief en negatief. Succesfactoren zijn:
  - Het is belangrijk om erfgoed en de opdrachten zo concreet en herkenbaar mogelijk te maken voor de leerlingen!
  - De interesse van de leerkrachten in lokale geschiedenis. De voorbereiding die leerkrachten vragen aan de leerlingen vooraf. Bv. de leerkrachten vragen aan de leerlingen vooraf om een object mee te brengen dat zij zien als erfgoed. Het is belangrijk om er de nadruk op te leggen dat de leerlingen ook het verhaal achter het object moeten meekrijgen van ouders, grootouders of andere familieleden.

Welke tips en gouden raad heb je voor andere projecten?

De begeleiding van Erfgoedradar is zeer arbeidsintensief voor de erfgoedcel. Idealiter zou de Erfgoedradar gegeven kunnen worden door heemkundigen of stagiairs, en speelt de erfgoedcel een louter ondersteunende rol.